

Σπηλαιολόγοι και αστυνομία

Μάζεψαν πέντε σακούλες απορρίμματα

Πέντε μεγάλες σακούλες σκουπιδιών με μπουκαλάκια νερού, χαρτιά, σακουλάκια από τρόφιμα, επίσης αντικείμενα που θα αξιοποιηθούν για δακτυλικά αποτυπώματα καθώς και ένα μεγάλο όγκο εργαλείων, περιουλέξαν σπηλαιολόγοι του Τμήματος Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας η οποία σε συνεργασία με το Αστυνομικό Τμήμα Μοιρών, μπήκαν στο σπήλαιο του Λαβυρίνθου στα πλαίσια της έρευνας που διενεργείται μετά τις καταγγελίες που προηγήθηκαν το προηγούμενο χρονικό διάστημα, για λαθρανασκαφές στο σημαντικό σπήλαιο της Μεσοράς.

Φωτο: Ε.Σ.Ε. - Τμήμα Κρήτης

Φωτο: Ε.Σ.Ε. - Τμήμα Κρήτης

προκειμένου να διαφυλαχτεί ο πολιτιστικός αυτός θησαυρός του κάμπου.

Οι καταγγελίες

Μετά από προφορικές καταγγελίες που δέχτηκε το Τμήμα Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας ότι συνεχίζονται οι λαθρανασκαφές και καταστροφές στη Λαβύρινθο της Μεσοράς, ομάδα σπηλαιολόγων επισκέφτηκε το σπήλαιο στα τέλη Ιουλίου και διαπίστωσε ότι:

- οι λαθρανασκαφές και οι καταστροφές συνεχίζονται με αμείωτη ένταση τα τελευταία 2 χρόνια από αγνώστους οι οποίοι χρησιμοποιούν κάθε είδους εργαλεία, ακόμα και ηλεκτρικά,

- οι δράστες δεν αρκούνται μόνο στην εκτεταμένη εκσκαφή του δαπέδου αλλά επιχειρούν να διανοίξουν συμπαγή τμήματα πλευρικών τοιχωμάτων ακόμα και στην πολύ σπουδαία λόγω της ύπαρξης αρχαίων επιγραφών αίθουσα «Τραπέζα»,

- κατά τις προσπάθειες αυτές οι δράστες έχουν αφήσει ένα πολύ μεγάλο όγκο απορριμμάτων στο χώρο (πλαστικά μπουκαλάκια, κύπελα καφέδων, συσκευασίες τροφίμων, τσιγάρα και πολλά άλλα) κάποια από τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν από την Ειδική Υπηρεσία της Σήμανσης για τη συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων.

Η αναφορά

Να υπενθυμίσουμε ότι πριν την αποστολή περιουλογής της περασμένης Κυριακής, οι σπηλαιολόγοι της Κρήτης, είχαν καταθέσει τον Ιούλιο μια αποκαλυπτική αναφορά μαζί με φωτογραφικό υλικό, στον εισαγγελέα Ηρακλείου κρούοντας τον «κώδωνα» του κινδύνου όσον αφορά τις καταστροφές στην αίθουσα «Τραπέζα», αλλά και γενικότερα της ζημίες που προκαλούνται στο σπουδαίο αυτό μνημείο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Οι σπηλαιολόγοι ανέφεραν μεταξύ άλλων ότι «οι λαθρανασκαφές λαμβάνουν χώρα κυρίως σε απόσταση 250-300 μέτρα από την κύρια είσοδο και έχουν μεγάλη έκταση καθώς έχει δημιουργηθεί ένα όρυγμα μήκους τουλάχιστον 20 μέτρων και βάθους 1-2 μέτρα.

Οι λαθρανασκαφείς χρησιμοποιούν τρυπάνια και δισκοπρίονα για να διανοίξουν τον συμπαγή βράχο ενώ δυστυχώς έχουν αρχίσει να καταστρέφουν και τα τοιχώματα της αίθουσας «Τραπέζα» τα οποία είναι γεμάτα από παλιές (αλλά και νεώτερες) υπογραφές επισκεπτών. Σημειώνουμε επίσης ότι παρόλο που η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία καταγγέλλει συνεχώς τα τελευταία 10 χρόνια το θέμα των λαθρανασκαφών στη Λαβύρινθο της Μεσοράς ελάχιστα και μη ουσιαστικά πράγματα έχουν γίνει προς την κατεύθυνση της προστασίας της.

Σημειώνουμε επίσης ότι το σπήλαιο είναι ανεκτίμητης πολιτιστικής αξίας καθώς είναι αρχαίο λατομείο που λειτούργησε κυρίως τη Ρωμαϊκή εποχή υπήρξε μαζί με τη Γόρτυνα το πρώτο τουριστικό αξιοθέατο της Κρήτης και υπάρχει εκεί ένας μοναδικός θησαυρός από τουλάχιστον 2000 υπογραφές επισκεπτών από το 1350 μχ μέχρι σήμερα, και είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την οικοδόμηση της Γόρτυνας αλλά και τη καταφυγή των κατοίκων της Μεσοράς κατά την Τουρκοκρατία και τέλος τη χρήση του ως πυριτιδαποθήκη και οπλοστάσιο των κατοχικών δυνάμεων κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Αξιοτίμη κ. Εισαγγελέα επειδή μετά λύπης μας διαπιστώνουμε ότι ο αρμόδιος φορέας και οι αρχές είναι απαράδεκτα ανεπαρκείς για την προστασία αυτού του μνημείου της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και σα-

φώς αδιάφοροι στην εφαρμογή των νόμων απευθυνόμαστε σε εσάς ζητώντας σας να επέμβετε άμεσα δραστικά και ουσιαστικά».

Στον Εισαγγελέα

Παρόλο που η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία καταγγέλλει συνεχώς τα τελευταία χρόνια το θέμα των καταστροφών και των λαθρανασκαφών στη Λαβύρινθο της Μεσοράς, ελάχιστα επί της ουσίας πράγματα έχουν γίνει από τους αρμόδιους φορείς για την προστασία της. Για το λόγο αυτό το Τμήμα Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας απευθύνθηκε με την παραπάνω αναφορά στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ηρακλείου κ. Μαρκάκη ο οποίος και παρήγγειλε από το Α. Τ. Μοιρών να ερευνηθεί την υπόθεση. Κατά την έρευνα ζητήθηκε από το Τμήμα Κρήτης συνδρομή για τη συλλογή κάθε στοιχείου που θα μπορούσε να οδηγήσει στον εντοπισμό και στη σύλληψη των δραστών. Στην αποστολή που διοργανώθηκε στη συνέχεια αποτελούμενη από 5 σπηλαιολόγους και πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου 2010 με τη συμμετοχή και αστυνομικού του Α.Τ. Μοιρών ο οποίος αξιολογούσε επί τόπου τα ευρήματα, συγκεντρώθηκε ένας μεγάλος όγκος εργαλείων (1 φορητή γεννήτρια, 1 ηλεκτρικό δρόπανο - πιστολέτο, 1 μπαλάντζα, 1 κασμά, 1 φτυάρι, 2 τσάπες, 1 λιοστό και διάφορα άλλα μικροεργαλεία) καθώς και πέντε μεγάλες σακούλες των σκουπιδιών κάθε είδους απορριμμάτων. Συλλέχθηκαν αρκετά επίσης αντικείμενα που θα αξιοποιηθούν για δακτυλικά αποτυπώματα. Όλα τα παραπάνω είδη καταγράφηκαν και παραδόθηκαν στο Α. Τ. Μοιρών για περαιτέρω διερεύνηση.

Στην αναμονή

Οι Σπηλαιολόγοι της Κρήτης πάντως, κρούουν για άλλη μια φορά τον κώδωνα του κινδύνου, αναφέροντας σε δελτίο τύπου ότι «παρά την όχι για πρώτη φορά απομάκρυνση εργαλείων αλλά και για πολλοστή φορά καταγγελία των καταστροφών και λαθρανασκαφών στη Λαβύρινθο, είναι βέβαιο ότι οι καταστροφές θα συνεχιστούν και στο μέλλον αν οι αρμόδιοι φορείς δεν προστατεύσουν αποτελεσματικά το μοναδικό αυτό μνημείο του τόπου. Τέλος, η τοπική κοινωνία οφείλει και η ίδια να προστατεύσει το μνημείο που εκτός του ότι αποτέλεσε ένα από τα σπουδαιότερα αξιοθέατα της Κρήτης και περιέχει ένα μοναδικό θησαυρό πάνω από 2000 υπογραφών των επισκεπτών από το 1350 μχ μέχρι σήμερα, αποτέλεσε τόπο καταφυγής σε ταραχόμενες εποχές αλλά και μαρτυριών και αβάσταχτων αγγαρειών κατά τη Γερμανική κατοχή. Το Τμήμα Κρήτης της

Ρεπορτάζ: Σοφία Πλουτινάκη

Να σημειωθεί ότι οι σπηλαιολόγοι μετά από πληροφορίες που είχαν, διαπίστωσαν ότι εκτελούνται παράνομες εκσκαφές μέσα στο σπήλαιο και άμεσα ενημέρωσαν τον Εισαγγελέα Ηρακλείου κ. Νίκο Μαρκάκη. Ο κ. Μαρκάκης με τη σειρά του έδωσε εντολή στο Αστυνομικό Τμήμα Μοιρών για τη διερεύνηση της υπόθεσης, ενώ το ΑΤ ζήτησε πριν λίγες μέρες τη συνδρομή των σπηλαιολόγων της Κρήτης, προκειμένου να επεκταθεί η έρευνα και εντός του σπηλαίου. Αυτό που αναμένεται πλέον είναι η αξιοποίηση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από την αποστολή των προηγούμενων ημερών, ενώ για άλλη μια φορά τίθεται έντονα το αίτημα για προστασία και ανάδειξη του σπηλαίου, αλλά και για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και επαγρύπνηση της τοπικής κοινωνίας,

Θέλεις να Κερδίσεις 400€;

**Αν δεν πέρασες ακόμα από ΚΤΕΟ...
Χάνεις σε ΠΡΟΣΤΙΜΟ της τροχαίας 400€!**

Έλεγξε το όχημά σου στο ΚΤΕΟ ΜΕΣΣΑΡΑΣ με 50€* και...

Θα γλυτώσεις έως και 350€!

Για να κλείσεις ραντεβού
ή για να μάθεις πότε περνάς ΚΤΕΟ
κάλεσε τώρα το **28920 23100**

* Η τιμή αφορά επιβατικά οχήματα. Η Κάρτα Καυσαερίων κοστίζει επιπλέον 10€.
Σε περίπτωση εκπρόθεσμου ελέγχου επιβαρύνεστε με επιπλέον παραβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου.

στο σπήλαιο του Λαβυρίνθου

και κατασχέθηκε εξοπλισμός των λαθρανασκαφών

Φωτο: Ε.Σ.Ε. - Τμήμα Κρήτης

Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας αναμένει με αγωνία τα αποτελέσματα των ερευνών της αστυνομίας και θα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σχετικά. Καλεί για μια ακόμα φορά τις αρμόδιες αρχές και φορείς να εφαρμόσουν τους νόμους και να προστατεύσουν αποτελεσματικά το πολύπαθο αυτό μνημείο και τέλος θα επιμένει δυναμικά στη δημοσιοποίηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει και θα πάζει με όλες τις δυνάμεις για την επίλυση τους».

Η Λαβύρινθος

Η Λαβύρινθος της Γόρτυνας βρίσκεται περίπου 3 km βορειοανατολικά του ομώνυμου αρχαιολογικού χώρου. Πρόκειται για ένα τεχνητό σπήλαιο, δηλαδή υπόγειο λατομείο, διανοιγμένο σε μαργακικό ασβεστόλιθο που χρησιμοποιήθηκε κυρίως κατά τη Ρωμαϊκή εποχή. Το σπήλαιο περιλαμβάνει διαμορφωμένους διαδρόμους συνολικού μήκους 2,5 χιλιομέτρων που οδηγούν σε μικρές και μεγάλες λαξευτές αίθουσες συνολικής έκτασης 9 στρεμμάτων. Το σπήλαιο συνδέθηκε με τους μύθους του Θησέα και του Μινωταύρου τουλάχιστον από τον 9ο αιώνα μ.Χ..

Όπως προκύπτει από περιηγητικά κείμενα αλλά και χάρτες της Κρήτης του 16ου αι., η Λαβύρινθος της Γόρτυνας ήταν ένα από τα πρώτα και σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα της Κρήτης, τουλάχιστον από τις αρχές του 15ου αιώνα. Οι επισκέψεις μάλιστα ήταν σχετικά οργανωμένες αφού υπήρχαν τοπικοί ξεναγοί, οι οποίοι οδηγούσαν και ξεναγούσαν τους επισκέπτες στο σπήλαιο, πρακτική που συνεχίστηκε τουλάχιστον μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι περισσότεροι Περιηγητές στην Κρήτη από τον 15ο αι. και ύστερα επισκέφθηκαν και τη Λαβύρινθο και κάνουν αναφορά στο πλήθος των επιγραφών που είδαν στα τοιχώματά της. Η πρωιμότερη από αυτές είναι εκείνη του φλωρεντινού τερωμένου Christophoro Buondelmonti ο οποίος την επισκέφτηκε το 1415. Διαπιστώνοντας το μεγάλο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι επιγραφές αλλά και τον κίνδυνο καταστροφής τους, από σύγχρονους επισκέπτες ή από τη φυσική φθορά, το Τμήμα Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας πραγματοποίησε πλήρη απογραφή

των υπογραφών που υπάρχουν στα τοιχώματα της αίθουσας «Τραπέζα» το διάστημα 1999-2000.

Το αίτημα για προστασία και ανάδειξη του σημαντικού αυτού μνημείου παραμένει πάντα «ζωντανό». Μάλιστα σύμφωνα με σπηλαιολόγους, θα μπορούσε να γίνει ακόμα και μεταφορά (αποτύπωση και αναπαράσταση) της αίθουσας Τραπέζα σε ένα χώρο εκτός του σπηλαίου, ο οποίος όμως θα είναι επισκέψιμος και θα μπορεί έτσι να γνωρίσει τον πολιτιστικό αυτό θησαυρό ο οποιοσδήποτε. Και αυτό βέβαια μέχρι να βρεθεί τρόπος στήριξης και ανάδειξης του Λαβυρίνθου, γιατί και αυτό μπορεί να γίνει τουλάχιστον σε κάποια από τα τμήματά του όπως λένε οι ειδικοί, αρκεί να βρεθούν οι κατάλληλες χρηματοδοτήσεις.

Ο "Α" για το Λαβύρινθο

Να υπενθυμίσουμε ότι φέτος το θέμα των Λαθρανασκαφών είδε το φως της δημοσιότητας, στις 20 Ιουλίου, όταν σε δημοσίευμα του «Α», ο Σπηλαιολόγος κ. Νίκος Δελούδας, έκανε αναφορά σε ίχνη νέων λαθρανασκαφών μέσα στο σπήλαιο. Μάλιστα ο κ. Δελούδας ήταν αποκαλυπτικός τονίζοντας ««Είχαμε μείνει ήσυχoi ότι θα είχαν σταματήσει οι παράνομοι εκσκαφείς. Εκτός του ότι είναι παράνομες τέτοιες ενέργειες είναι και πολύ επικίνδυνες αφού από αυτές τις

εργασίες μπορεί ανά πάσα στιγμή να καταστραφεί ο Λαβύρινθος και να καθούν ανθρωπίνες ζωές.

Από πολύ πρόσφατο φωτογραφικό υλικό φαίνεται ότι στο ίδιο σημείο, κάποιος με επαγγελματικό εξοπλισμό, τον οποίο ξαναπαίρνουν - αφού υπάρχει ο φόβος της κατάσχεσης- σκάβουν χρησιμοποιώντας εξορύχτες μαρμάρων, ενώ υπάρχουν και ευρήματα διαβίωσης - μπουκάλια με νερό και ίχνη τροφίμων- που μαρτυρούν ότι εκεί δούλεψαν τουλάχιστον δέκα με δεκαπέντε άνθρωποι.

Πριν από είκοσι μέρες μας είχαν στείλει φωτογραφικό υλικό και έγινε μάλιστα καταγγελία από συνάδελφο Σπηλαιολόγο στην αρμόδια υπηρεσία της Εφορίας Παλαιοανθρωπολογίας στην Αθήνα, όπου κατέθεσε και προσωπική αναφορά ότι συνεχίζονται οι παράνομες εκσκαφές στο Λαβύρινθο».

Ο «Α» επανέρχεται στις αρχές Αυγούστου με νέο δημοσίευμα με τις καταγγελίες των σπηλαιολόγων της Κρήτης στον Ει-

σαγγελέα και την εντολή του κ. Μαρκάκη στο ΑΤ Μοιρών, προκειμένου να γίνει διερεύνηση του θέματος, το οποίο φτάνει μέχρι τα αθηναϊκά ΜΜΕ με δημοσιεύματα και συνεντεύξεις, αλλά και στη Βουλή.

Σε ερώτηση μάλιστα του βουλευτή Ηρακλείου κ. Μανόλη Στρατάκη, η Εφορία Παλαιοανθρωπολογίας, απαντά για τις νέες ανακαλύψεις του Thomas Waldman ότι δεν γνωρίζει κάτι, ενώ δεν γίνεται καμία αναφορά στο θέμα των Λαθρανασκαφών. Κάτι που σύμφωνα με πληροφορίες έχει ενochλήσει όσους ενδιαφέρονται για το σημαντικό και σπουδαίο σπήλαιο οι οποίοι μάλιστα επισημαίνουν ότι «ο Λαβύρινθος μπορεί να έχει γίνει διάσημος στα πέρατα της γης, γνωρίζει ωστόσο δυστυχώς την αδιαφορία της ελληνικής πολιτείας και ληλατείται από λαθρανασκαφές που όπως φαίνεται ψάχνουν ένα ανύπαρκτο θησαυρό καταστρέφοντας συγχρόνως το δικό μας θησαυρό τη δική μας πολιτιστική κληρονομιά...

**ΜΟΝΟΗΜΕΡΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ
ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΛΑΣΙΘΙ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ
ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΡΑΦΑΗΛ ΜΟΙΡΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2010
ΩΡΑ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ 7:00 π.μ.**

- Αναχώρηση από Μοίρες (κέντρο Μοιρών)
- Θεία Λειτουργία Ι.Μ. Επανωσήφη
- Αρχάνες
- Γούβες - Επίσκεψη στο Ενυδρείο
- Παναγία Κερά Αλυσσοδεμένη
- Οροπέδιο Λασιθίου - φαγητό
- Ψυχρώ (Σπηλιά του Δία)
- Χερσόνησος για καφέ
- Επιστροφή στις Μοίρες

Τιμή: 25,00 ευρώ

Για οποιαδήποτε πληροφορία, είμαστε στη διάθεσή σας.
Κυριολεκτική Βιβή, τηλ.: 28920 29385, 6948 383033
π. Νεκτάριος Χουσουδάκης, τηλ.: 6988 119688

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΛΥΚΕΙΟ

Τμήματα όλων των κατευθύνσεων

Ν. ΒΕΛΙΔΑΚΗ

ΑΓ. ΔΕΚΑ - ΑΣΗΜΙ

Εγγραφές από 13 Σεπτεμβρίου

Αγ. Δέκα 10:00 π.μ. - 1:00 μ.μ.

Ασήμι 6:00 μ.μ. - 9:00 μ.μ.

ΕΝΑΡΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

από 14 Σεπτεμβρίου

Τηλ.: 28920 31028, Κινητό: 6944 274807

e-mail: velidakis.nikos@gmail.com